СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

Ч. 195 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 11-ГО ЖОВТНЯ 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 11, 1986 No. 195 VOL. XCIII.

Земляки Бережанщини матимуть з'їзд в Ню Йорку

Ню Йорк. — Управа Комітету „Бережанська Земля" повідомляє, що з'їзд земляків Бережанщини відбудеться в суботу, 25-го жовтня ц.р., тут в УНДомі при 140 Друга авеню.

Реєстрація відбудеться в годинах 8-10-та ранку. По програмі з'їзду відбудеться святкова вечеря, оплата якої виносить 35 дол. від особи (це включає обід, вечерю і книжку „Бережанська Земля", перший том).

Зголошення з чеком слід висилати до 20-го жовтня ц.р. на адресу: Berezany c/o Selfreliance, 98 Second Ave. New York, N. Y. 10003. За дальшими інформаціями слід звертатися по 9-ій год. вечора до М. Юзеніва на число (212) 673-9801.

Відбудеться зустріч з д-ром А. Фіґолем і проф. Я. Падохом в Ірвінґтоні

Ірвінґтон, Н.Дж. — Фундація Приятелів Енциклопедії України влаштовує зустріч-обід громадянства Нюарку і околиці з представником НТШ в Европі д-ром Атанасом Фіґолем та президентом Ради Наукових Товариств ім. Шевченка проф. д-ром Ярославом Падохом.

Зустріч відбудеться в неділю, 26-го жовтня ц.р., о год. 2-ій по полудні тут в залі Українського Народного Дому, при 140 Проспект авеню. Тема зустрічі: Енциклопедія України, як засіб оборони українських інтересів.

В мистецькій програмі виступить проф. Дарія Гординська-Каранович. Даток на зустріч — 25дол., а квитки можна набути в крамниці „Дніпро", при 698 Сенфорд авеню в Нюарку, або телефонуючи до крамниці на число (201) 373-8783.

Відслужено перший Молебен до св. Володимира Великого в Йонкерсі

Ню Йорк. — У неділю, 5-го жовтня ц.р. в українській католицькій церкві св. Михаїла в Йонкерсі торжественно відслужено Молебен до св. Володимира Великого, що його склав спеціяльно для відзначення великого ювілею Тисячоліття Владика Роберт Москаль.

Молебен мав більше як локальний характер, бо до участи були запрошені всі парафії деканату і в ньому взяв участь стемфордський Владика Василь Лостен.

Парафія св. Михаїла в Йонкерсі в цей спосіб стала першою парафією Стемфордської дієцезії, яка започаткувала святкування Хрищення України.

Добре продуману проповідь в українській мові виголосив о. Юліян Осадца зі спеціяльним закликом до молоді, щоб плеканням рідної релігії і культури протиставитись небезпекам модерного часу, а о. Петро Федорчук говорив в англійській мові.

Привітальне слово в обох мовах виголосив о. Тарас Ґалонзка, місцевий парох. Він також сповняв функцію майстра церемонії. Крім згаданих вже душпастирів в Молебні звяли участь: о. Патрикій Пащак та о. Лев Ґолдейд з парафії св. Юра в Ню Йорку та о. Богдан Карась з парафії свв. Петра і Павла в Спрінґ Валлі.

Товариство бандуристів організувало курс народної музики

Учасники курсу народної музики (зліва): Валік Мороз, Лаврентія Туркевич, Михайло Андрец.

Ню Йорк, Н. Й. Від 29-го червня до 12-го липня у приміщенні Українського Визвольного Фронту в Ню Йорку відбувся курс під назвою „Українська народна музика й народні інструменти". Його зорганізувало Товариство Українських Бандуристів. Вперше за кілька десятиліть поселення українців у ЗСА учні та любителі української народної культури віком від шістнадцяти років дістали нагоду познайомитися з різними видами її музичної галузі. Зокрема музиканти, які донедавна могли виявляти своє зацікавлення до рідної музичної культури виключно грою на бандурі, забажали більше довідатися про музичний побут на українській землі.

Щоб притягнути більше учасників у зручний для них час, курс провадився в двох сесіях: в цілоденній та вечірній. Викладачами були: Кен Блум (Ню Йорк), Олеся Кохан-Будик (Вінніпеґ), Федір („Тед"), Гарасимчук (Тандер Бей, Канада), проф. Андрій Горняткевич (Едмонтон), Юліян Китастий (Ню Йорк), Мирон Постолан(Англія). Програма курсу була поділена на чотири частини: теоретично-історичну, інструментальну, співочу і новотворчу.

У теоретично-історичній частині, яка відбувалася в формі дискусій, проф. Горняткевич дав можливість учасникам не тільки спільно обговорити різні питання, які стосуються музики в ширшому понятті, але й теж поміркувати про біжучі гіпотези, які зараз виникають у царині української народної музики. Серед тем: „Біологічні підстави потягу людської істоти до музики", „Що це таке фолкльор?", „Чи кобза і бандура один і той самий інструмент?". Проф. Горняткевич провів

(Закінчення на стор. 3)

СЕН. ДЖ. ГАЙНЦ ВИСТУПАЄ В ОБОРОНІ УКРАЇНСЬКИХ В'ЯЗНІВ

Вашінґтон. — Сенатор Джан Гайнц, республіканець з Пенсильванії, звернувся в середу, 8-го жовтня ц.р., окремим листом до президента Роналда Реґена з проханням порушити в розмовах із генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Ґорбачовим, яка відбувається тепер в Ісляндії, найближчого кінця тижня, справу чотирьох українців оборонців людських прав і членів Української Гельсінської Групи, Миколи Руденка, Левка Лук'яненка, Миколи Горбаля і Юрія Шухевича.

В листі він пише, що всі вони терплять довголітнє ув'язнення і заслання за участь у признаній міжнародно організації оборони людських прав.

При тому сен. Дж. Гайнц зазначує, що хоча населення України становить лише 20 відсотків населення цілого СССР, то більше, як половина усіх політичних в'язнів це — українці. Дж. Гайнц дякує Р. Реґенові за його підтримку людських прав у противенстві до СССР який ними нехтує і уважає, що є незвичайно важливим, щоб західні політичні провідники заявлялися в обороні в'язнів сумління, які терплять у кігтях тоталітарних режимів, як ці чотири ним вичислені українські в'язні.

В. Половчак отримав нагороду від американських ветеранів

Джерзі Ситі, Н.Дж. — Як інформують з Чикаґо, молодий українець, який став славним з приводу своєї довголітньої боротьби за право перебування його в ЗСА, отримав окреме відзначення на конвенції Ветеранів чужих воєн. Конвенція відбулася в Мінеаполіс, Мінн., і зібрала понад 7,000 делеґатів.

У святочній церемонії, комендант Ветеранів чужих воєн Джан С. Стом, вручив В. Половчакові золоту медалю, чек на 1,000 долярів і спеціяльну грамоту признання, на якій написано, що отримує він її за свою „рішучість скинути зі себе кайдани комуністичного тоталітаризму і шукати волі та демократії в цій країні, як її горожанин. Його завзяття пригадує всім яка дорога є наша воля і скільки мільйонів цієї волі шукає".

Таку медалю від організації ветеранів раніше одержали такі визначні особи, як Линдон Джансон, Гюберт Гампфрі і теперішній президент Роналд Реґен.

В. Половчак подякував коротко за таку честь, а адвокат його Юліян Куляс, який був запрошений також на конвенцію, подякував також делеґатам, завважуючи, що ця нагорода буде поштовхом для мільйонів, які прагнуть свободи. Після вручення нагороди В. Половчакові промовляв до учасників конвенції американський амбасадор до Об'єднаних Націй Вернон Волтерс, який публічно поґратулював молодому українцеві.

Під час бенкету В. Половчак і адвокат Ю. Куляс мали нагоду говорити із представниками американського Уряду про українські проблеми.

Книжка І. Боднарчука — про молодих і для молодих

Торонто, Онт. — Цього року, заходами Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді, тут появилася 71-сторінкова повість письменника Івана Боднарчука, п.з. „У дорозі життя". Обкладинку виконав В. Беднарський.

У книжці цій є від видавництва пояснення, які ілюструють зміст і напрямні цієї повісти. Ось вони: „У цій повісті головними персонажами являються Іванка і Денис — наша молодь. Денис, що збився з дороги і пішов шляхом волоцюг, зустрічає свою подругу дитячих літ Іванку, яка, після різних перешкод і труднощів, допомагає йому вийти в люди. Денис покохав Іванку... У повісті зударяються два світи — світ старших і молодших, народжених в Україні і поза її межами Повість написана цікаво, легко, й приступно; на конкурсі ОПЛДМ 1985 року була відзначена. Повість повинна послужити корисною літературою як для молоді, так і молодших батьків, народжених уже поза межами України".

Письменик І. Боднарчук є автором ряду книжок: „На педрехресних стежках (збірка оповідань, 1957); „Кладка" (дитячі новелі, 1961); „Друзі моїх днів" (збірка новель 1967); „Далекі обрії" (збірка оповідань, 1968); „Покоління зійдуться" (повість з еміґраційного життя, 1974); „Замрячені ранки" (оповідання, новелі, нариси, 1978); „До рідних причалів" (Репортажі з обстеження шкіл в Канаді, 1979). Відзначена на конкурсі ім. І. Франка; „Заобрійні перегуки" (збірка оповідань і новель, 1984); „Покоління зійдуться" (в перекладі на англійську мову, 1985). Вийшли теж шкільні підручники авторства цього письменника.

Книжку цю — ілюстровану чорно-білими рисунками — можна отримати, звернувшись на адресу: I. Боднарчук, 67 Lynn Haven Rd., Toronto, Ont. M6A 2L1.

В ІСЛЯНДІЇ РОЗПОЧАЛИСЬ ПЕРЕДВЕРШИННІ РОЗМОВИ

Рейкявік, Ісляндія. В суботу, 11-го жовтня ц.р., тут розпочались передвершинні розмови між президентом З'єднаних Стейтів Америки Роналдом Реґеном і генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Ґорбачовим, головною темою яких будуть справи редукції стратегічної нуклеарної зброї, зокрема міжконтинентальних ракет і ракет середнього засягу, зменшення ракет в Европі і Азії, контроля зброєнь, права людини в дусі Гельсінкських угод та інші справи, які стоять на перешкоді між двома надпотугами.

Президент Р. Реґен прибув до Ісляндії в четвер ввечорі, 9-го жовтня, а М. Горбачов прилетів сюди у п'ятницю. Обидвох лідерів вітали на летовиці Кефлявік президент Ісляндії Віґдіс Файннбоґадоттір та інші офіційні особи. Жадних спеціяльних церемоній, а головно промов на летовиці не було і не передбачалось. Президент ЗСА зупинився у віллі амбасадора ЗСА в Ісляндії і там перебуватиме на протязі двох днів

Обидва лідери зустрінулись в суботу сам на сам. Взагалі передбачено більше зустрічей Р. Реґена і М. Горбачова без дорадників, в загальному вони говоритимуть від восьми до десяти годин на протязі двох днів „в чотири ока", а тільки дві короткі сесії передбачені спільні з дорадниками. Головними дорадниками з американської сторони є Пол Г. Ніці, дорадник Президента і державного секретаря у справах роззброєння Розанне Л. Ріджвей, асистент державного секретаря для европейських і канадських справ, Джан М. Пойндекстер, дорадник Президента у справі крайової безпеки і Едвард Л. Ровні, спеціяльний дорадник Президента і державного секретаря у справі контролі зброєння. Очевидно до Ісляндії поїхав також державний секретар Джордж Шулц і деякі інші дорадники.

Із совєтської сторони головними учасниками, крім М. Горбачова будуть: Александер Н. Яковлєв, секретар Центрального Комітету КПСС, Анатолій Ф. Добринін, колишній амбасадор СССР до ЗСА, а тепер головний дорадник для справ міжнародної політики в ЦК КПСС, Сергей Ф. Ахромеєв, перший заступник міністра оборони СССР і Александер А. Бессмертних, заступник міністра закордонних справ та багато ін ших.

Сам президент Р. Реґен і офіційний представник Білого Дому Леррі Спікс заявили після прибуття, що не передбачується жадних трудноців у переговорах із М. Горбачовим, бо справи, про які говоритимуть обидва лідери, вже були раніше частинно узгіднені дипломатичним шляхом і у розмовах між державним секретарем Дж. Шулцом і міністром закордонних справ СССР Едуардом А. Шеварднадзе у Вашінґтоні і Ню Йорку.

Збитий літак ускладнив відносини ЗСА з Нікараґуа

Манаґва, Нікараґуа. Американський летун, із збитого літака в Нікараґуа, зложив на пресовій конференції свої зізнання, в яких сказав, що він мав безпосередні доручення від Сі-Ай-Ей у Сальвадорі, щоб доставити зброю для повстанців „контрас". При цьому йому допомагали два кубинці, які є на службі Сі-Ай-Ей, сказав Юджін Гасенфус і подав точні інформації про доставу зброї повстанцям. Його зізнання зложені в присутності офіційних чинників, є великою перемогою для уряду Нікараґуа, який веде гостру пропаґанду проти американців та політики президента Роналда Реґена.

Американський в'язень Ю. Гасенфус виглядав в часі пресової конференції зовсім добре, але не відомо, які були передумови того, щоб він зложив такі компромітуючи для американського Уряду зізнання.

Збиття американського літака припало саме на час, коли Уряд ЗСА має розпочати висилку 100 мільйонів долярів допомоги повстанцям в Нікараґуа. Коли правді відповідає те, що зізнав Ю. Гасенфус, що Сі-Ай-Ей є безпосередньо заанґажоване у постачанні зброї повстанцям, тоді це не відповідає твердженням представників Білого Дому, що зістрілений літак був справою приватних осіб.

На кожний випадок справа збиття літака це вода на млин протиамериканської пропаґанди теперішнього уряду Нікараґуа, який усіма силами протестує проти допомоги американців для „контрас".

В часі пресової конференції, яка також була скликана для пропаґандивних цілей американський в'язень говорив поволі і був дещо поденервований. Тіла обох американців, що були разом із Ю. Гасенфусом у літаку, поліціянти сандиністи склали в труни і залишили біля американської амбасади, що було ще одним пропаґандивним трюком.

Два польські дисиденти отримали нагороду Р. Кеннеді

Варшава, Польща. Пресові агентства і кореспонденти інформують із столиці Польщі, що Адам Міхнік і Збігнєв Буяк колишні активісти вільної робітничої профспілки „Солідарність", а тепер діячі її підпільної вітки, бо діяльність „Солідарности", як відомо, заборонена урядом, отримали нагороду з ділянки оборони прав людини імени колишнього сенатора Роберта Ф. Кеннеді, створеної приятелями і родиною покійного для винагородження тих, які в особливий спосіб відзначилися в тій ділянці.

Відзначення зв'язане з фінансовою винагородою в сумі 40,000 долярів і така атрактивна сума напевно придасться активістам „Солідарности", які створили раду, завданням якої є добитися дозволу діяти легально в Польщі, на що їм дозволяє теперішня конституція, але не дозволяє уряд і компартія під керівництвом Войцєха Ярузельського. „Я не розумію по-англійськи і замало зорієнтований про що саме йдеться, заявив З. Буяк кореспондентам, а крім того я ніколи не заробляв більше як 75 долярів на місяць і тому не знаю вартости такої високої винагороди".

Обидва нагороджені і відзначені з подякою і радо прийняли вирізнення їх, як борців за права людини в Польщі і за права польських робітників бути співучасниками творення кращого життя.

Нагорода буде передана в Бостоні 19-го жовтня цього року, але Міхнік і Буяк зі скромности заявили, що вони не зможуть в тому часі покинути Польщі з огляду на „гарячий час" для покищо підпільної ради „Солідарности", хоч кожний знає що уряд В. Ярузельського ніколи не погодиться видати їм візи на виїзд за кордон, а якщо видасть то тільки в одну сторону, без права повороту на батьківщину.

„Чи ваш дідо сказав всю правду як тікав до Америки?"

Джерзі Сити, Н.Дж. — Як інформує організація Американці за справедливий процес, яка складається з представників різних етнічних груп, в цьому і українців, і працює вже від кількох років для реєстрування діяльности ОСІ, тепер випустила в престижевому щоденнику „Кришен Саєнс Монітор" платне односторінкове звернення під заголовком: „Чи ваш дідо сказав всю правду, як тікав до Америки?", в якому стверджується на початку, що майже всі іміґранти до ЗСА заховували певні факти при в'їзді, щоб лише тут дістатися. Раніше ніхто їх не потягав до відповідальности.

Таку систему однак запровадило ОСІ, яке після 40 років почало просліджувати іміґрантів, що приїхали до ЗСА після Другої світової війни і на підставі доказів підготованих КҐБ відбирати їм горожанство та видалювати до СССР або до інших країн, де цих нещасних людей ставлять під суд та засуджують за спепаровані КҐБ провини, колябораціі з німцями".

У зверненні, яке появилося в числі газети з 8-го жовтня ц.р., зацитовані об'єктивні голоси у справі злочинної дії ОСІ різних американців, як і голоси американських представників судівництва. Наведений також голос старшого прокуратора СССР Наталії Колеснікової, яка каже що „Наша співпраця з американським судівництвом приносить нам задоволення".

На кінці звернення міститься заклик до американських горожан задержати цю акцію видалювання із ЗСА американських горожан, пишучи в цій справі листа до Президента.

Організація Американці за справедливий процес інформує, що якщо матиме фінансову підтримку помістить подібні звернення в іншій американській пресі, щоб поінформувати американців про співпрацю ОСІ з КҐБ.

Нікараґуа веде антиамериканську кампанію

Манаґуа, Нікараґуа. — У вівторок, 7-го жовтня ц.р., уряд сандіністів в Нікараґуа офіційно показав кореспондентам американського летуна Юджіна Газенфаса, який пережив катастрофу літака, зістріленого сандіністами у південній частині країни, який нібито летів з Ель Сальвадору до баз антикомуністичних повстанців і віз певну кількість машинових крісів і амуниції. Три інші особи в тому два американці, згинули на місці зістрілення.

Не зважаючи на те, що Адміністрація президента Роналда Реґена офіційно заперечила, що згадані особи належать до американських збройних сил чи Сі-Ай-Ей, сандіністи розвинули шалену пропаґандивну кампанію проти З'єднаних Стейтів Америки.

Ю. Газенфаса сандіністи, які, як відомо, ведуть в Нікараґуа прокомуністичну і просовєтську політику і взорують свою державну систему на Кубу, показали тільки на хвилину і не дозволили кореспондентам ставити йому питання. Після того його вивели озброєні люди і після того журналісти, які у великому числі зібралися на пресовій конференції, вже не мали змоги з ним зустрічатися чи говорити.

Нікараґуанські офіційні особи заявили, що ЗСА ведуть підступну політику в Центральній Америці, а для транспортування зброї і військового виряду з Ель Сальвадору до Нікараґуа винаймають цивільних американців, колишніх військовиків, філіппінців, родезійців й інших, щоб „тільки закрити свої чорні діла". У зв'язку з тим, що уряд Ель Сальвадору раніше заперечував поголоски, що на його території „контрас" вдержують свої бази і вишкільні табори, сандіністи тим разом хотіли одною кулею вбити двох зайців: очорнити, тобто обвинуватити американців і сальвадорців рівночасно, а при тому підірвати престиж Сі-Ай-Ей, бо офіційно ЗСА щойно розпічнуть допомагати повстанцям, згідно з ухвалою Конгресу і признанням їм 100 мільйонів долярів військової і господарської допомоги.

У зв'язку з літаком знову вийшла на верх справа американського генерала Джана К. Сінґлавба, який очолює приватну групу, що успішно допомагає антикомуністам в Нікараґуа і Ель Сальвадорі, включаючи сюди також доставу зброї і військового виряду, доставлювану приватними літаками і найманими пілотами. Ген. Дж. Сінґлавб, як відомо, очолює тепер дві антикомуністичні групи: Світову антикомуністичну лігу і Раду за світову свободу в ЗСА. Він колишній шеф штабу американських військ в Південній Кореї, звільнений з чинної служби за критику президента Джиммі Картера, який хотів зменшити військовий контингент в тій країні.

В АМЕРИЦІ

ІНВЕСТИТОРИ нюджерзької летунської компанії Піпл'с Експрес загрожують їй судовими скаргами тому, що компанією погано керують, в ній існують обмани і політичні підкупства. „Піпл'с Експрес", яка є на грані банкрутства, чекає, щоб її купила летунська компанія Тексас Ейр.

В МІЗУРІ ВПАЛА маса дощу і це спричинило повалення частини греблі на ріці. Повалення загрожувало мешканцям Мізурі повенями. Робітники наклали мішки піску на греблю,щоб вода не протікала. Загроза повені існує в усіх центральних стейтах Америки через зливи, які підвищили рівень води у ріках.

У ВАШІНҐТОНІ зорганізувався комітет, який пробував намовити нюджерзького сенатора Билла Бредлі кандидувати на президента в 1988 році. Сенатор Бредлі відмовився кандидувати, кажучи, що він зворушений тим, що про нього подумали, але він не є зацікавлений та задоволений із своєї праці як сенатор. Дотепер організувалися два такі комітети: один для голови корпорації Крайслера Лі Аякокки, а другий для телевізійного евангелиста Пет Робертсона. Аякокка відмовися, а Робертсон казав, що існує можливість,що кандидуватиме.

У СВІТІ

ПЕКІНСЬКІ ОФІЦІЙНІ РЕЧНИКИ тепло приймали секретаря Департаменту оборони З'єднаних Стейтів Америки Каспара Вайнберґера, який прибув до Китайської Народної Республіки в офіційному характері. Політичні спостерігачі припускають, що Вайнберґер обговорюватиме з китайськими лідерами справи військової співпраці, оборони, постачання для Китаю американської зброї і технології та інші проблеми.

ЮҐОСЛАВСЬКИЙ СУД ЗАСУДИВ на сім років тюрми громадянина З'єднаних Стейтів Америки 30-річного Пітера Івезая, уродженого в Альбанії, який від 1972 року перебував в ЗСА, тут отримав американське громадянство, вчителював в середній школі в Стерлінг Гайтс, Миш., а потім вирішив поїхати до Югославії на відвідини. Прокуратура обвинувала його в атиюгославській активності, співучасті з демонстраціях в Чикаґо, Дітройті і Вашінґтоні. Представники амбасади ЗСА заявили, що ведуться переговори у справі звільнення Івезая.

ПОНАД 100 ІРАНЦІВ штурмували приміщення західньонімецької амбасади в Теґрані, протестуючи таким способом проти недопущення Ірану на міжнародну виставку книжок у Франкфурті. Поліція міцною лавою охороняла будинок амбасади, побоюючись, що нанесені шкоди можуть погіршити співпрацю між Іраном і Західньою Німеччиною, яка, до речі, купує дуже багато оливної ропи і оливних виробів в Ірані. Теґранська преса написала, що демонстрацію з намаганням увірватись до приміщення амбасади влаштували студенти, які належать до скрайньо-правої організації мусулманів-шиїтів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda" 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Права людини чи редукція зброї?

Президент Реґен прийняв у Білому Домі на спеціяльну гостину звільненого з ҐУЛаґу колишнього голову Московської Гельсінкської Групи Юрія Орлова і довго та приязно з ним розмовляв. Коли взяти до уваги, що в найближчу суботу Роналд Реґен має стрінутися в Ісляндії з Міхаїлом Ґорбачовим, то виявлення такої прихильности ворогові комуно-большевицького режиму мусить вражати, як своєрідна демонстрація проти Москви. Президент американської великодержави нічого не робить „випадково" і тим менше не робить безпляново такої речі, яка знаходить голосний розголос. Поруч із повідомленням про ту зустріч Реґена з Орловим і його дружиною появилася в газетах вістка, що консервативні кола Републіканської партії дорікають Роналдові Реґенові, що він „пом'ягшав" супроти Москви. Це „пом'ягшення", — кажуть діячі з правого крила Републіканської партії, з якими Реґен мусить рахуватися, проявилося у переговорах про звільнення Ніколаса Данілова. Всупереч запереченням Президентом, що Данілова не „виміняють" за совєтського шпигуна Ґеннадія Захарова, загальне враження залишилося, що тут таки прийшла виміна шпигуна за невинного журналіста, а звільнення Москвою Орлова була тільки „додатком" для „рятування обличчя" американської сторони.

Републіканські консерватисти закидають теж Президентові, що він надто поквапно погодився на пропозицію Ґорбачова зустрінутися в Ісляндії на „передвершинну" конференцію, дармащо на минулорічній зустрічі Реґен з Ґорбачовим говорилося, що наступна зустріч відбудеться у Вашінґтоні і про ніяку „міні-конференцію" не було мови. У радіо-телевізійних коментарях та всій американській пресі роїться від здогадів на тему ходу й висліду нової зустрічі Реґена з Ґорбачовим. Арештування Данілова у Москві, як американського „шпигуна" і ліквідація нового несподіваного напруження відносин між ЗСА і СССР надсподівано швидким гнилим компромісом, вказувало на жагуче бажання обох сторін стрінутися для ділової розмови про найпершу сучасну проблему цілого людства — про припинення перегонів у зброєнні. Але Орлов казав у Білому Домі правду: жадне домовлення з Совєтським Союзом неможливе, поки в СССР існує система повного заперечування людських і громадських прав. Це правда, але трудно сподіватися від тисячі, а не одної чи двох конференцій на вершинах, щоб кремлівські марксисти заперечили самі себе, виреклися системи поліційного терору і завели у себе систему демократичного пошанування людини і громадянина. Державний секретар Джордж Шулц запевняв журналістів, що настала реальна можливість перевести частинне роззброєння, себто зменшення числа ракет на близьку і середущу віддаль чи у справі дальших нуклеарних експериментів, але солідаризувався з Орловим і Реґеном щодо прав людини, та з другого боку, коли Реґен говоритиме Ґорбачову про конечність закінчення окупації Афганістану, про пошанування прав людини, про дозвіл на злуку розлучених родин, себто у практиці про дозвіл на виїзд з СССР, — то ледве чи взагалі дійде до якогось порозуміння у справі зброї. Песимістичні коментатори звертають увагу, що Ґорбачов не перестане наполягати на конечність Америці виректися пляну протиракетної оборонної зброї із використанням космічного простору, а Реґен не зможе в цій справі піти назустріч Ґорбачову без ризика „втрати обличчя" в очах американських громадян, які тямлять, як вперто Реґен заявляв, що та справа взагалі не належить до комплексу переговорів про припинення перегонів у зброєнні.

Це все медитації у порожні. Адже не виключена жадна можливість. Не виключено, що Ґорбачов має таких ворогів у Політбюрі, що він мусить виказатися якимсь успіхом і піде на поступки, — не виключено також, що та „міні-вершинна" конференція в Ісляндії, як і можлива друга конференція у Вашінґтоні пізньою осінню цього року матимуть такий сам практичний наслідок, як десяток попередніх зустрічів різних американських президентів з різними кремлівськими вождями.

Степан Женецький

„ВІДВАЖНІШІ" ГОЛОСИ НА ЦЬОГОРІЧНИХ З'ЇЗДАХ ПИСЬМЕННИКІВ СССР

Про цьогорічні з'їзди письменників Совєтського Союзу — всесоюзного в Москві, а зараз за ним, республіканські: український в Києві та в столицях інших поневолених совєтським правлінням народів — на яких почулися відважніші голоси письменників у звітних доповідях і дискусіях, а українські письменники навіть відважилися, хоч досить обережно, заторкнути справу незавидного стану української мови в школах, щораз менших накладів книжок і часописів, друкованих українською мовою, в українській пресі у вільному світі вже багато писалося і далі пишеться. Проте головним і досі невідгаданим питанням цих з'їздів, є те, чи ці відважніші виступи українських письменників у Києві (це рівнож стосується і з'їзду письменників у Москві та інших поневолених народів), були самовільні спонтанні, а чи на це був дозвіл від когось „згори", тобто від „старшого", від „найсильнішого" і додаймо: і „найжорстокішого" брата, значить, московського поганяйла із „зоресяйної" Москви?

Усім українцям у вільному світі, хто цікавиться розвитком української літератури і взагалі, розвитком українського національного життя на рідних землях, є ясно, що українські письменники на своєму останньому з'їзді, що відбувся в червні ц.р. в Києві, не могли спонтанно, самі від себе, без дозволу „згори", тобто Москви, виступити, хоч і дуже обережно, кланяючись уклінно перед мовою Пушкіна, в обороні української мови, культури, історії, архітектури тощо. Українські бо письменники, головним чином ті, зі старшого покоління, ще добре пам'ятають про поголовне винищення усіх тих українських письменників, які вияви ли себе добрими українськими патріотами під час сумнозвісної „українізації" за сталінських часів, та жорстоку розправу з письменниками молодшого покоління, що творили після Другої світової війни, в шістдесятих роках, званих „шестидесятниками", тому годі було сподіватися, щоб тепер вони знову пішли на таке, за що москалі карають кулею в потилицю, або довголітнім засланням на Сибір, чи в'язненням у „психушках".

Дехто з українських літературознавців у вільному світі, хто ближче цікавиться тим, що сталося на 9-му З'їзді українських письменників у Києві, а також у Москві і в інших республіках вважають, що відважніші виступи деяких письменників сталися за відомом і дозволом московських партійних ватажків на Кремлі, бож усі важливі події в Совєтському Союзі, а до таких належать з'їзди письменників, старанно підготовляються відповідними партійними заправилами. Одначе досі ніхто того ясно не ствердив, бо не було на це конкретних фактів. Та тепер є вже матеріяли, які достовірно свідчать, що дозвіл на відважніші виступи письменників на з'їздах у Москві, Києві і інших немосковських республіках, прийшов з... Москви! Дозвіл цей дав сам найвищий московський ватажок Міхаїл Ґорбачов.

У почитному американському часописі „Кріщен Саєнс Монітор", була надрукована нещодавно стаття, під заголовком „Совєтські письменники розказують про приватну зустріч з Ґорбачовим", у якій кореспондент того часопису в Москві провів розмову з двома московськими письменниками, де вони вияснили таємницю, як дійшло, і хто дав дозвіл на відважні виступи деяких письменників на цьогорічних з'їздах письменників у Совєтському Союзі. Прізвищ тих московських письменників американський кореспондент не подав — видно, — вони не погодилися на це, з боязні. (Отака то та „гласность", що про неї так хвалиться Ґорбачов, коли навіть письменники бояться виявити свої прізвища). У статті тільки сказано, що обидва московські розмовці в інтерв'ю, це відомі совєтські письменники — один поет, а другий п'єсописець-драматург; оба вони безпартійні.

Московські письменники розказують...

Приблизно три тижні перед з'їздом Спілки Письменників Совєтського Союзу, — розказував провідний поет, — я отримав телефонічне повідомлення, щоб прийти на зустріч з М. Ґорбачовим. Це сталося вперше, — додав поет, — що совєтський найвищий провідир так поступив.

Зустріч письменників з Ґорбачовим, тривав чотири години. Розмовці сказали американському кореспондентові, що Ґорбачов поводився з письменниками дуже приязно, він говорив довільно, без жадних записок, чи нотаток. Крім літератури, він порушував також інші справи. Він виявив велике затурбовання, що совєтська економіка розвивається дуже повільним кроком.

Американський кореспондент розмовляв з обидвома письменниками з кожним зокрема, і вони обидва розповідали йому свої враження із розмови письменників з Ґорбачовим. Вони розповіли, що в них були погані відносини з попередниками Ґорбачова.

Зустріч Ґорбачова з письменниками була зорганізована на скору руку. „Мені потелефонували о годині 12:30 дня, що будемо мати розмову з кимось дуже важним", — сказав поет, — але не виявили саме з ким. Зустріч почалася о год. 4-ій по полудні. Коли він прибув на призначене місце, серед запрошених письменників уже був Ґорбачов. Перший забрав слово на зібранні Ґорбачов. Його мова була плинна і невимушена, вона всім присутнім подобалася. „Це була вільна промова, що заторкувала всякі проблеми", — сказав драматург — „Він не користувався жадними нотатками; бесіда була в розмовному тоні. Властиво, він голосно думав. Ґорбачов радо слухав, а промовці з-поміж письменників говорили про всі турботи країни. Він не цікавився „Потемкінськими селами".

Поет розповідав: „Ґорбачов говорив відкрито, нічого не замовчував, ясно вказував на неґативні речі, які діються в нашій країні;

(Закінчення на стор. 4)

Марія Сокіл

ПРО ПРОГРАМИ НАШИХ КОНЦЕРТІВ

Від довшого часу мене хвилює вигляд, зміст і характер наших великих національних імпрез, наших репрезентативних концертів, які відбувалися з приводу різних подій, роковин, ювілеїв. Відбувалися вони у великих американських залях у найбільших містах, з оркестрами і з чільними нашими виконавцями. Наші організації і організатори закликають нашу українську громаду до участи і до пожертв на ці імпрези.

Здавалось би, що ми на цих імпрезах маємо показати наші осяги, наш доробок, нашу культурну спадщину, показати всім перш усього самим собі і чужим, що наші мистці творять нові речі, письменники пишуть, композитори творять нові опери, симфонії, ораторії, великі хорові твори, — інструментальні, фортепіянові сольові. Чому ми їх так мало і так рідко чуємо?

Я говорю про наших тутешніх мистців. Ми не маємо тут державних оркестр, державних хорів, своїх великих заль — усе це ми мусимо винаймати за великі гроші; ми не маємо своїх видавництв — кожен письменник з великим трудом і коштами видає свої твори, в надії що це „піде між люди"... Композитори, хоч це дуже рідке явище, стараються також видати свої речі і все це лежить на полицях, а наші аранжери, або і самі виконавці ніби про це не знають... У програмах виконуються старі, вже дуже переспівані речі, рідко можна знайти щось сучасного. Виконується те, що є легше і що є під руками. Здавалось би, що наші диригенти, наші хори і деякі виконавці бояться нових речей, бояться що, може, „не піде" не сподобається слухачам, але не завжди те, що подобається людям має справжню вартість.

Час нам показувати не лише нам самим, але і нашим дітям, що ми не стоїмо на одному місці, а йдемо вперед і вже говоримо сучасною модерною мовою, яку треба пізнати, слухати, та й показувати іншим, що хочемо зрівнятись з іншими націями і не „пасти задніх".

У нас тут є великі музичні твори: симфонії, опери пісні і арії й інші інструментальні твори! Великі хорові ораторії з оркестрами і більшість з цих речей лежить у шафах і чекає своєї черги... Коли ж вона прийде! Чи в першу чергу не є нашим обов'язком пропаґувати тут своїх мистців, які не мають змоги, де інде показати свої твори. Ще гірше, коли на наших імпрезах виконуються речі неукраїнські — їм там не місце!

Нав'язуючи це все до приготувань святкування 1000-ліття Хрищення України — хочу подати свої ідеї. Це величезна нагода для всіх нас тут сущих зосередитись на наших тутешніх досягненнях, тоді саме покажемо всьому світові, що ми щось варті, що ми тут ростемо, творимо і маємо нові вартісні твори, варті до виконання. Ми сміливо можемо заповнити програми наших концертів творами наших тутешніх мистців і не треба їх шукати „за морями за горами", бо ми їх тут маємо. Небагато вже лишилось часу до великого ювілею 1000-ліття Хрищення України, але при зусиллі, добрій волі і, скажу одверто, при нашій обов'язковості — ми це можемо зробити. Треба зробити заклик, заохотити наших виконавців збагатити свій репертуар новими речами — вони є лише треба ними поцікавитися і вивчити. Думаю, що мої ідеї реальні і можливі до виконання.

Дуже шкода, що світове Об'єднання Українських Професійних Музик по смерті мого чоловіка Антона Рудницького (його першого голови) перестало існувати. Ця організація могла б сьогодні грати ролю дорадника і помічника в приготуванні наших теперішніх великих імпрез. Може б була знову якась можливість зійтись і зачати діяльність, яка так нагло перервалась 10 літ тому... Піддаю це під дискусію, бо вважаю, що спільно подумавши і порадившись — треба не одне зробити.

Ще додам до справи виконавців. У нас є досить добрих артистів, яких обов'язково нам треба запросити, представити їх, слухати, давати можливість виступу на цих імпрезах, а то знову робиться таке враження, що ми маємо лише кілька осіб, які постійно повторюються, а інших чомусь нема. Не можна обходитися лише тими, які „під рукою", а інші далеко... Є в нас добрі піяністи, дехто вже з міжнародним ім'ям, є у нас першорядні скрипалі.

Є ще дехто зі співаків старшого покоління, які ще співають, чому їх нам не попросити — цим лише збагатимо наші скарби культури. Треба шанувати своїх мистців і старших і молодих, які витратили багато часу, коштів і найважливіше — своїх талантів і здібностей, щоб лійти до їх удосконалення.

Треба притягати молоді сили, які кінчають тутешні американські школи і дуже мало або нічого не знають про українську музику; треба їм давати наші композиції до вивчення — це ж також наш обов'язок. Як це зробити? Власне над цим теж потрібно нам подумати.

Олександра Ю. Копач

РОКСОЛЯНА — ГЕРОЇНЯ РОМАНУ „THE BRIDE OF SULEIMAN"

У Ню Йорку 1981 року вийшла друком книжка сучасної письменниці з Ірляндії Айлін Кравні п. н. „Наречена Сулеймана". Твір ділиться на три частини: Новачка, Улюблениця, Щаслива, має 272 сторінки, в тому подана й бібліографія та глосарій турецьких слів. Сюжет твору розкриває життя Насті Лісовської, почавши картиною базару невільників у столиці Туреччини, Стамбулі.

Слуги султанки Гафіси мають купити для неї дівчину яка вміє вишивати. Продавець показує вишиту шовкову хустину „дівчини з Галичини" і це рішає дальшу долю Насті Лісовської. Вона переходить жити до палати султанки Гафіси, а вишивка, наче чарівна фея, веде її до султанського трону. Вона, названа в гаремі Хурем (Радісна), стає жінкою султана Сулеймана Величавого, стає славною на цілий світ володаркою турецької держави XVI сторіччя. Сюжетні лінії цікаво розкривають життя у султанських палатах, інтриги, турецькі звичаї, пляни, політику султанів. Авторка старається зобразити свою героїню всесторонньо, серед людей, на самоті, в згадках про далеке дитинство, про свого батька священика. Талановита і здібна, легко вивчає вона мову, історію, Коран. Усі подивляють її мудрість, тонкість у поведінці, згодом дипломатичний хист. Дипломати всіх країн дбають про її ласку, бо „султана Роксоляна Хурем" мала великий вплив на політику Сулеймана. Стиль авторки — легкий, сповнений діялогами.

На жаль, авторка зовсім не знає історії Східньої Европи в тому ні України, ні Росії. З того незнання в неї фальшиві, незгідні з правдою твердження як ось: „the Russian slave girl",; „She came from a place called Galicia on the borders of Russia", „She imagined herself home in Russia" і т.д. У поданій бібліографії немає ні одної праці з історії сходу Европи XVI сторіччя, хоч у книжці згадується козаків, козацьке військо, про воєнні дії турків на Балканах. Як видно, письменниця студіювала історію та культуру Османської держави, але тим прикріше вражає читача її незнання народу з якого походить героїня твору.

Постать султанки Хурем, Роксоляни-Насті Лісовської, не вперше привертає до себе увагу письменників. Вона бо належить до тих вийняткових жінок світу як Клеопатра і Жанна д'Арк. Претендували на неї різні народи, як поляки, італійці за „тіціянівську" красу, а навіть цього року як подала „Свобода" в одному журналі з Вашінґтону, в науковій статті (!) писали, що Роксоляна була польського, або російського походження.

Чи не час оце нам видати монографію про нашу землячку, українку Настасю Лісовську (1505-61) з Рогатина, що попала у татарський полон 1520 року. І, звичайно, видати працю у чужих мовах, особливо в англійській. Знана вона в цілому світі під іменами: Роксоляна, Хурем, Хасекі, а її гробниця 400 років стоїть у Стамбулі в пам'ять єдиної султанки в тисячолітній історії турецької Османської імперії. Чи не треба за словами П. Загребельного „нарешті поєднати історію цеї жінки з історією її народу, з'єднати те що було так жорстоко й несправедливо роз'єднано, бо зведена докупи доля окремої особи і цілого народу набуває нового виміру". („Роксоляна", Київ, 1980 р., вид. „Радянський Письменник", ст. 567).

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про молодь і святкування

У нашій громаді осінньо-зимовий сезон імпрез у повному розгарі. Досить тільки розгорнути наш щоденник, щоб побачити, що аж роїться від різних плянів концертів, вистав, забав, ювілеїв і національних річниць, що їх заповідається завчасу, щоб тільки „хтось інший не забрав заплянованої дати".

І саме з цими національними річницями, які ми постійно відзначуємо та з іншими, які грядуть в найближчих роках, ми призадуматися над цим, таким дуже характеристичним закликом: „Проситься організації молоді прибути зі своїми прапорами!"

Розуміється це дуже важливе і виховно потрібне, щоб молодь брала участь у таких святах, які, звичайно, получені із Богослуженнями, на яких особливо бажають бачити цю молодь неодмінно у „одностроях і з прапорами" але, на жаль, організатори не завжди застановляються, як підготовляти такі святкування, щоб вони справді принесли користь для наших молодих.

Трапляється, що такі імпрези протягаються дуже довго, після Богослуження із довгою проповіддю і ще на кінці чомусь завжди „потрібною" Панахидою, ще приходить академія і у висліді діти і молодь, що психічно не можуть затримати кілька годин спокою і уваги, або пустують, або думають про що інше, або просто відмовляються брати участь у таких святкуваннях. У цьому останньому не раз мають підтримку батьків, які самі не мають охоти іти на такі імпрези і критикою у присутності своїх дітей, їх також від того відкидають.

У висліді з кожним роком менше молодих облич бачимо на національних святкуваннях, а з прапорами також — не легка справа, хоч тут ідеться про декілька лише учасників. Колись — тримати прапор це було вирізнення, гордість і велика честь, сьогодні — це важкий і звичайно неприємний обов'язок, який один складає на другого і виконує лише під тиском. Минулися часи коли ми справді з переконанням співали „Прапоре наш, замай нам гордо в славі..." і цей прапор уже не такий дорогий як він був нам, чи нашим батькам.

Чому так воно є — на це багато причин і не у всьому винна наша теперішня молодь, на яку хочемо доконче скласти вину, що, мовляв, „тепер молодь інакша, тільки нісенітниці їм в голові, вони не зацікавлені в тому, що наше, українське" і т.д.

Тут треба і нам старшим призадуматися в обличчі кожного всенародного святкування, як і для кого ми його організуємо і як воно повинно виглядати.

Не вживаймо нашої молоді як „прикраси" для нами підготованих і на нашу вподобу переведених імпрез, не радіймо видом дівчат чи хлопців із прапорами в руках, бо це все є лише зовнішня частина, рутина якою ми послуговуємося, не думаючи про внутрішню глибину і про зміст. Коли б організатори могли принаймні на хвилину увійти в думки і серця молодих учасників таких імпрез і пізнати, що і як вони думають в тому часі — може б змінили дещо свою настанову і вимогу участі молоді та може б включили її у плянувальну стадію майбутніх святкувань.

Може також слід було б подумати про це цим нашим незвичайно діяльним членам громади, які плянують не лише рокові свята, а різні маніфестації, демонстрації та подібні загальнонаціональні великі річниці, щоб вони завчасу розглядали їх з прицілом на виховну і корисну для нашої молоді сторінку, а не йшли втертими, тепер не завжди успішними, дорогами.

О—КА

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Чи не зробити б і нам підрахунок?

(мб) Відомий польський політичний діяч і автор Я. Бохенський вмістив на сторінках паризької „Культури" (число за липень-серпень) лист-заклик такого змісту:

„Хочу у цьому листі виявити моє неґодування і звернутись до читачів „Культури" з проханням дати мені деякі інформації.

1. Уважаю себе старим і випробуваним приятелем Ізраїля. З тим більшим неґодуванням обсервую існування закроєної на широку скалю нагінки на Польщу і поляків, яку веде велике число жидів. Не можу подати вичерпних доказів — пригадую тільки осьвєнцімський скандал, де вимагається заборонити полякам молитись на їхній землі за їхніх померлих, або скандал фільму „Голокост", де повбирано нацистських катів у польські „роґативки", переслідування польських науковців в університетах, не згадуючи вже пропаганди про „польські погроми". Така нагінка послаблює симпатії, які поляки ще мають в інших країнах, і допомагає москалям дальше поневолювати поляків. Робити це в пору, коли польський нарід практично „лежить на землі", заслуговує на те, щоб уважати це виявом особистої підлоти. Тим хочу виявити моє неґодування.

2. Моє прохання стосується інформацій про розмір втрат, яких зазнали поляки з рук жидів. Є мова про „польські погроми". Жидівська пропаганда була по цій лінії так успішна, що навіть наші найкращі приятелі повторюють це в добрій вірі. На жаль, були погроми у Польщі... Кожна чесна людина осуджує їх. Але як вказує слово „погром", це дійсність, якої джерело на Сході, де було значно більше винищування жидів. Чому тоді не говориться про російські погроми? Чи тому, що Росія могутня, і легше опльовувати слабу націю? А друге: коли з рук певного типу поляків могло згинути (оскільки знаю) декілька десятків жидів, то значно більш було помордованих поляків із рук певного роду жидів. Як відомо, після зайняття Польщі совєтськими військами влада була у їх руках, а зокрема деякі жиди мали керівні позиції в поліції безпеки. Тому ця влада і ця поліція відповідає за вимордування великого числа найкращих поляків. Хотілось би мати достовірні оцінки цих польських втрат. Та навіть без того, я певен, що значно більше поляків згинуло з рук жидів, чим навпаки. Тому поляки мають більше право говорити про погроми поляків жидами, чим жиди про польські погроми. Очевидно найкорисніше було б не говорити про ці болючі справи. Але доки жиди не змінять свого становища, поляки мусять застерегти собі право відповідальности".

Тільки Я. Бохенський? Чи не час і нам заговорити такою ж мовою і стати робити облік наших утрат із рук тих чи інших ворогів українського народу на службі Москви.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ УРЯД ШІМОНА Переза категорично заперечив інформацію поміщену в британській газеті „Сандей Таймс", що Ізраїль продукує атомову зброю і накопичив досі чимало атомових бомб й іншої зброї, зокрема ракет середнього засягу. „Ізраїль не змінив своєї політики і не буде першою державою на Близькому Сході, яка розпічне продукцію нуклеарної зброї", — заявив Ш. Перез кореспондентам. За газетою „Сандей Таймс" також інші газети повідомили, що Ізраїль має на складі 100 атомових бомб.

ІСЛЯНДСЬКІ ОФІЦІЙНІ РЕЧНИКИ заявили, що вони не дозволять під час розмов президента Роналда Регена з генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Горбачовим на жадні антиамериканські, антисовєтські демонстрації чи інші виступи і не допустить до Ісляндії представників жидівських груп із ЗСА, які старалися про такий дозвіл. Прем'єр-міністер Ісляндії Стейнгрімур Германссон дуже рішучо заявив усім, що хотіли б демонструвати, що його уряд під ніякою умовою не погодиться на це. Тому, що він поіменно згадує тільки жидів і жидівські органіації, деякі американські законодавці, від імені своїх виборців запротестували в Адміністрації президента Роналда Регена проти такого становища ісляндського уряду.

В ПЕКІНІ РОЗПОЧАЛИСЬ ФОРМАЛЬНІ китайсько-совєтські переговори. Совєтську велику делегацію очолює заступник міністра закордонних справ Ігор Рогачов. Відповідаючи на питання кореспондентів, Рогачов заявив, що Рада Міністрів СССР погодилася на поширення переговорів також на ті ділянки, які досі не були предметом переговорів. Наприклад, КНР домагається виведення совєтських військ з Афганістану, закінчення окупації Камбоджі, зменшення совєтських прикордонних військ на китайсько-совєтському кордоні з одного мільйона до 600.000 вояків тощо. Рогачов покликався на виступ Міхаїла Горбачова, генерального секретаря ЦК КПСС, який свого часу заявив, що Сопвєтський Союз бажає поліпшення співпраці з КНР.

В Асторії вшанували пароха о. Х. Войтину, ЧСВВ

Отець Х. Войтина

В неділю, 5-го жовтня ц.р., парафіяни української католицької церкви Чесного Хреста в Асторії, Н.Й., гідно вшанували свого пароха о. Христофора Войтину, ЧСВВ, з нагоди 25-ліття священства.

Перед полуднем о год. 11.30 правилась урочиста Благодарственна Служба Божа з участю отця Ювілята, протоігумена Отців Василіян Американської Провінції о. Юліяна Катрія, ігумена о. Олександра Гавкалюка, ЧСВВ, о. ігумена Вернарда Панчука з Гемтремку в Мишиґені і п'ятьох інших отців із сусідніх парафій, в тому числі приятеля о. Х. Войтини із семінарійних часів, гостя з Канади, о. проф. Марка Зазулі з Торонто. Чудово співав до Богослужби хор церкви Чесного Хреста під диригентурою Миколи Нечая.

Глибокі змістом проповіді виголосили о. протоігумен Ю. Катрій по-українськи і о. ігумен В. Панчук по-англійськи . Перший провідник передав також привіт від архимандрида Василіянського Чину Ізидора Патрила і вказав на гідність і ролю священика; другий — на важливий період життя і діяльности пароха, 25-річчя священства якого відзначає сьогодні громада.

Отець Х. Войтина, ЧСВВ, прийшов на світ 1-го березня 1930 року в селі Їшків в Західній Україні. В часі хрищення отримав ім'я Василь. В 1944 році 14-річним хлопцем під тиском обставин покидає із батьком, рідну Україну і виїжджає до Німеччини. До кінця війни працював фізично на фабриці машин, а після закінчення Другої світової війни закінчив науку в гімназії в українському таборі у Вестфалії.

В 1951 році переїхав до З'єднаних Стейтів Америки і осів у Чикаго. Мрією його життя було посвятитися Божій справі, стати священиком і працювати віддано для своєї Української Католицької Церкви і українського народу. Після короткої перерви у науці і праці у фабриці він зголошується до коледжу Отців Венедиктинів у місцевості Лейл в Іллиной, а 8-го вересня 1953 року зголошується до Чину Отців Василіян у Мондері, Альберта. Рік пізніше, 8-го березня 1954 року, отримав монаший габіт-рясу й своє хресне ім'я Василь замінює на Христофор. 29-го травня 1955 року склав свої перші монаші обіти, а три роки пізніше, 8-го серпня 1958 року приймає урочисту схиму в Чині св. Василія Великого. Там він закінчив схолястикат і філософські студії.

Свої богословські студії Ювілят відбув у католицькому понтифікальному університеті в Оттаві, Канада, завершивши їх дипломом ліценціяту з богословії. Святу Тайну Священства він одержав з рук Владики Амвросія Сеницшина, тоді єпископа Стемфордської єпархії, 13-го серпня 1961 року.

Як священик о. Х. Войтина виконував різні завдання і різні функції. Спочатку був виховником молодих кандидатів у монастирі св. Йосафата в Ґлен Кові, Н. Й., а в серпні 1963 року він перейшов до парафії св. Юра в Ню Йорку. Тут він учить релігії в школі, веде адміністрацію школи, опікується вівтарною дружиною хлопців, відвідує хворих та виховує різні парафіяльні завдання.

Дня 6-го березня 1978 року настоятелі Василіянського Чину назначили о. Х. Войтину на пароха української католицької церкви Чесного Хреста в Асторії після передчасної смерти його попередника о. Виссаріона Андрейчука, який душпастирював тут від 1957 року і його заходами було побудовано в цій місцевості нову церкву. Отець Х. Войтина розвинув широку діяльність у парафії, прикрасив Божий Храм, опікується молоддю, хворими і старшими, дбає про духову опіку усіх парафіян. Він подбав про мистецьке розмалювання нової церкви. Мистецьким розписом займався маестро Борис Макаренко.

Крім обов'язків у парафії, о. Христофор довгі роки сповняє функцію директора оселі Отців Василіян в Нерозбурзі і економа та секретаря Провінції Василіян в Америці.

„Сьогодні церква Чесного Хреста є гордістю тутешньої української спільноти, де вона зберігає і плекає свої релігійні традиції та передає їх вміло молодшому поколінню.

Тому й не дивно, що велике число парохіян, біля 375 осіб, прийшли на підготоване спеціяльним ювілейним комітетом прийняття, щоб гідно оцінити заслуги, а головно непосильну працю свого пароха, який втішається загальною повагою в усіх українців, що живуть у цій частині міста Ню Йорку.

Бенкет організував комітет, головою якого був о. Григорій Хміляр, ЧСВВ, але усі формальності, головно в часі хвороби отця, полагодила секретарка парафії Стела Шеман. Очевидно, їй допомагали особи з церковних і світських організацій, які дуже дружньо поміж собою співпрацювали.

Майстром церемонії під час бенкету був о. ігумен Олександер Гавкалюк, ЧСВВ. Імпрезу вшанував своєю присутністю і коротким словом Владика Василь Лостен, Єпископ Стемфордської єпархії, о. протоігумен Ю. Катрій, оо. ігумени: Вернард Панчук з Гемтремку, Миш., Патрикій Пащак, генеральній вікарій єпархії, о. митрат Еміль Манастирський та отці довколишніх парафій та гості з Чикаго і Торонто, як також велика родина Отця Ювілята та сестра Моніка з церкви св. Юра. Крім Владики Лостена, коротке слово виголосили о. Лев Ґолддейл, ЧСВВ, о. Марко Зазуля, ЧСВВ, приятель Ювілята із Семінарії, і Мирослав Кулинич від церковного хору, а коротенькі привіти склали: Розалія Доляк від Апостольства Молитви, Марія Гречин від Товариства „Вервиці", Стефанія Рудик, Іван Вітюк і Михайло Галатин від ОУВФ, тобто відділів ОЖ ОЧСУ, ООЧСУ і СУМА, ред. Володимир Левенець від Братства св. Миколая — 5-ий Відділ УНС, Юрій Малаховський від старших осіб і хворих, представник Католицьких ветеранів, вівтарні хлопці й інші особи.

Отець ігумен В. Панчук, ЧСВВ, передав окремо привітання від Владики Інокентія Лотоцького, Єпископа Чикаґської єпархії св. Миколая. Усі доповідачі підкреслювали вклад праці і заслуги Ювілята в парафії і громаді та його особисті прекмети — прикладного душпастиря і вірного сина українського поневоленого, але нескореного народу, там на батьківщині, і тут, в діяспорі.

На закінчення о. Х. Войтина подякував Владиці, отцям, гостям здалека і зблизька, парафіянам, комітетові за гарно приготовлені ювілейні святкування, хорові, який також виступав з кількома народними піснями під час програми.

Свято розпочалось молитвою і многоліттям для Ювілята і закінчилось молитвою подяки, що її проказав о. митрат Е. Монастирський. Опісля ще багато присутніх склали особисті вітання і побажання отцеві Х. Войтині, який був видимо зворушений таким щирим і величним вшануванням його 25-ліття праці у Христовому Винограднику.

В. Левенець

Товариство...

(Закінчення зі стор. 1)

лекцію на тему українських народних інструментів та окреслив різницю між піснею та думою. Він розповів про життя давніх кобзарів, аналізуючи їхню творчість, особливо жанр думи. Окрім кількох нових переписів із оригінальних валикових звукозаписів творчости старців-кобзарів, зроблених близько 1908-9 років, учасники теж змогли послухати записи співу пізніших часів у виконанні Зіновія Штокалка.

Викладачі Тед Гарасимчук, Юліян Китастий та Мирон Постолан мали нагоду насвітлити історію предмету своєї спеціялізації. Це відбувалося у формі пояснень та коротких концертів-демонстрацій. Зокрема була показана відеоплівка про залишки давнього українського лірництва, які ще збереглися в Канаді.

Гру на народних інструментах вчили такі фахівці: Кен Блум (сопілка, харківська бандура, ансамблева імпровізація), Тед Гарасимчук (цимбали), Юліян Китастий (бандура), Мирон Постолан (ліра).

У співочій програмі велика увага присвячувалася українському багатоголоссю і ритуальній пісенності. Цим провадила Олеся Кохан-Булик, яка недавно відбула музичні студії в Києві. Під час хорових сесій дехто серед учасників своєю грою на новому йому інструменті дзвінко і різнобарвно прикрашував могутнє звучання співаків.

За кобзарською традицією учасники наслідували Юліяна Китастого в час його демонстрацій про спосіб вивчення та виконування дум. Тут поєднуються спів та інструментальна гра, явище, яке характеризує цей музичний жанр.

До новотворчої частини цього курсу включалися не тільки проблема відтворення старовинної музики, але й демонстрація різних способів вжитку цієї ж музики в модерній композиції. Валік Мороз зорганізував переслухування власного звукозапису, на якому тепер зберічаються фрагменти пісенної традиції гуцульських „музик", ансамбля „Черемош" із Філядельфії. Валік Мороз на своїй лірі виконав два інструментальні дуети з Мироном Постоланом (ліра) і Юліяном Китастим (кобза). Ці три музиканти своїм зовнішнім виглядом нагадували колишніх чорнявих та бородатих старців у свитах. Молодий музикант і композитор М'єчислав Літвінскі у супроводі ліри виконав свої відтворення старовинних сілезійських кантів із XVII століття.

Спосіб застосування старовинних музичних форм до сучасної композиції був продемонстрований при двох оказіях. Юліян Китастий заграв власну композицію, яка базується на мотиві думи кобзаря Ткаченка (живе в Україні). М'єчислав Літвінські заспівав власні твори, що своїм характером наслідують старовинні лірницькі канти. Зокрема він програв запис сучасної хорової музики, яка нагадує спів тібетських монахів. Була теж можливість послухати звукозаписи українських билин, до яких музику скомпонував бандурист Зіновій Штокалко.

В неформальній частині курсу учасники мали змогу вглибитися в предмети, які їх особливо цікавили. Тут дуже пригодилася бібліотека народної музики, в якій знаходилися ноти, історичні та теоретичні праці, починаючи від совєтських видань до еміґрантських фотокопій. Викладачі, зі свого боку, невтомну увагу віддавали учасникам чи під час розмов на музичні теми, чи в годинах практики. Олеся Кохан-Будик, наприклад, допомагала окремим особам або малим гурткам (жіночий квартет із бандурами) попрацювати над правильною постановкою голосу та інтерпретацією пісень.

Час від часу учасники збиралися в гуртки і, створивши малі оркестри бандур, сопілок, цимбал і ліри, забарвлювали різними імпровізаціями коломийкові мелодії, які грав на своїй скрипці Валік Мороз.

Після двотижневих зусиль і вражень, курс завершився кінцевою забавою. Закіншивши сесію звукозаписування вивченого матеріялу, в якому злучилися хор із народною оркестрою, спонтанно прозвучали дальші співи й звуки різних комбінацій „троїстих музик", до яких почали всі танцювати. Особливо виразисто звучала весела й дзвінка гра цимбаліста Теда Гарасимчука, який продовжує традицію своїх предків-гуцулів.

Можна сподіватися, що учасники, які з глибоким зацікавленням приїхали на цей курс, наповнилися надхненням до дальшої роботи на ниві рідної народної музики.

Курс подав загальний образ про музичний побут в Україні. Матеріял відображував давність української музичної культури: дохристиянська глибина (ритуальні пісні, народні інструменти), історична доба (билини, думи, історичні пісні), та останки давньої культури (валикові записи кобзарів). Ті вияви народної музики XX століття, які затримали характер первісних форм, існують чи в наслідок прямої тяглости з давних-давен (багатоголосний спів, гуцульський ансамбль „Черемош"), чи з деякими модифікаціями та новими забарвленнями (думи у виконанні Зіновія Штокалка).

Кожний учасник мав змогу поділитися з іншими курсантами своїми музичними зацікавленнями і досягненнями. Зокрема, тому що сьогодні на поселеннях збільшується увага й доцінювання забутих видів культури батьківщини, явище, яке віддзеркалюється цим курсом, учасники не тільки дещо довідалися про старовинні традиції, але й хоч трохи відчули свою українську душу.

Курс відбувся завдяки фінансовій допомозі Нюйоркської ради в справах мистецтва та щедрої жертвенности української громади.

Громадська нарада в справі розбудови музею в Чикаго

Український Національний Музей ім. д-ра М. Сімeновича, що його створено в 1954 році, розвинувся у велику і важливу культурно-виховну установу, одну із найстарших, для збереження духової і матеріяльної спадщини української культури. Протягом оцих 32 років музей розвинувся і поширився, а вартість його збірок перевищує одномільйонову вартість.

Однак усі знаємо, що дотеперішнє приміщення аж ніяк не відповідає вимогам музейного діла. Тому Управа вже від 10 років старалася переконати місцеву громадськість про необхідність придбання нового і обширнішого приміщення на цінні, іноді рідкісні збірки музею. Ще недавно моторошно, а може й нерозважно було приступати до такого діла, коли інфляція сягала вершка, а морґеджові обтяження виносили 18 відсотків.

Але від пару років економічна ситуація значно покращала, інфляція зменшилась, а позички впали до 9 відсотків. Такий сприятливий стан справ додав відваги Управі Музею і вона закупила від Українського Народного Союзу три будинки при 841-845 Н. Вестерн вул. за дуже низьку ціну і на дуже догідних умовах з метою, щоб ці стратегічні для нашої громади об'єкти не опинилися в неукраїнських руках.

Це був перший крок Управи. Але це ще не є все. Ті будинки потребують цілковитої перебудови, а може й їх знесення. Альтернативи є численні, і ми ще не знаємо, котру з них вибрати. Щоб розв'язати оцю складну ситуацію Управа Музею запросила представників усіх суспільно-культурних організацій й установ міста Чикаго на нараду 19-го вересня ц. р. о год. 7.30 вечора. При участі понад 50 представників і членства музею цей ширший всегромадський збір одобрив пляни музейної управи, оформив себе у Діловий комітет та вирішив приступити до перебудови трьох будинків згідно з вимогами музейної архітектури й засад музейного влаштування.

При цій нагоді архітект Юрій Самбірський представив перші свої пляни внутрішнього розміщення і цілком нової фасади, а архітект О. Бараник показав плян лише нової фасади. Збори, однак, рішили проголосити конкурс, в якому могли б взяти участь більше, ніж двох архітектів. Конкурс мав би бути розписаний як найскоріше, а пляни виготовлені до двох місяців.

З присутніх учасників нарад обрано президію Будівельного комітету і п'ять референтур: 1) будівельна, 2) фінансова, 3) імпрезова, 4) зовнішних зв'язків, 5) преса і радіо.

Будівельний комітет очолив голова музею мгр Еміліян Басюк. Перший заступник—д-р Юрій Гриценяк; друга заступниця—Марія Наваринська; секретар—д-р Микола Домашевський (україномовний), а англомовного має кооптувати президія; скарбник—дир. Петро Семків; правний дорадник—адвокат Лев Казанівський. Склад референтур 1. Будівельна: арх. Ю. Кавка, Павло Слободян, пані Скубяк і Ожга; 2. Фінансова д-р М. Головатий, мгр А. Стецюк, мгр В. Ничай, Яр. Ганкевич; 3. Імпрезова: С. Кочій, О. Яримович, О. Калимон і Е. Верес; 4. Зв'язків: д-р М. Харкевич. 5. Преса і радіо: д-р Ст. Самбірський, д-р М. Домашевський, інж. Ст. Голяш і дир. В. Палагнюк.

У склад Почесного комітету рішено запросити Владик наших віросповідань і голів центральних установ. В цей спосіб Управа Музею при допомозі Ділового з його п'ятьма референтурами вступає у нову фазу розбудови і розвитку Чикагського Музею, об'єм якого буде чотири рази більший від старого—12,000-15,000 квадратових стіп.

У новому приміщенні плянується (крім попередніх кімнат) влаштувати авдиторію на 80-100 крісел, з проєкційною апаратурою (прозірки, фільми, відео і.т. п.) із звуковою системою так, щоб, наприклад, у різдвяному сезоні можна передавати у виставових залях українські колядки в час відвідин музею. Залю на переходові чи оказійні виставки з кухонкою і 2-4 столами.

Т-во Українських Лікарів і Ветеринарів знайде там приміщення на архів-бібліотеку і на вигідне бюро. Мале мешкання для сторожа. Робітні на курси вишивання, писанкарства і т. п., протиогневе сховище (волт) склепок на сувеніри й інше. Нетяжко здогадатися, що така споруда і з таким розміщенням вимагатиме великих фінансів. Пам'ятайте, що не все, що дешеве, є вартісне. Все, що вартісне, є коштовне. Кожна родина мусітиме перевірити своє громадське сумління і глибоко сягнути рукою до кишені. Очевидно, що ми сподіємося одержати фінансову підтримку від міста, стейту і приватних фундацій. Пам'ятати однак належить, що мірилом їх дотацій буде фінансова база, що її зложить чикаґська громада. Фінансова допомога від фундації базується на дорівняльній дотації: наприклад, ми збиремо 1,000 дол., то вони можуть призначити від 5-20 відсотків.

Музей завжди був амбасадою української духової і матеріяльної культури, яка у новій одежі буде гордістю нашої громади і промеником на довгі роки не лише на терені Чикаго, але й у цілій діяспорі.

Управа Музею

ЗГІДНО З ДОГОВОРОМ МІЖ лейбористською партією Ізраїля і бльоком Лікуд, тобто об'єднаних консервативних партій, незабаром наступить зміна на пості керівника уряду, прем'єр-міністра. Дотеперішній прем'єр Шімон Перез уступить місце Їцакові Шамірові, а сам стане міністром закордонних справ, пост, який дотепер займав Шамір. Такий договір був підписаний між двома політичними силами після парляментарних виборів в 1984 році. Ізраїльська коаліція є дуже популярною формою правління державою і її дуже часто ставлять за приклад інші країни світу. Це не значить, що співпраця між членами кабінету є ідеальною, але вона показалась успішною.

ДОПОВІДЬ ПРО „ЛІТЕРАТУРНИЙ ЛЬВІВ"

Ню Йорк. Наукове Товариство ім Шевченка у Ню Йорку влаштовує доповідь з циклю „Неповторний Львів" на тему „Літературний Львів", яку виголосить Остап Тарнавський. Доповідь відбудеться в суботу, 18-го жовтня ц.р., о год. 6-ій вечора тут в домі НТШ, при 63 Четверта авеню, між 9-ою і 10-ою вулицями.

Загін Червона Калина
5-ий Курінь УПС
і 23-ій Курінь УСП
діляться сумною вісткою з усіми Братчиками, що дня 8-го жовтня 1986 р. відійшов на Вічну Ватру наш Братчик
св. п. пл. сен.
Ярослав Салдан
ПОХОРОН відбудеться в суботу, 11-го жовтня 1986 р., о год. 10-ій ранку з церкви св. Йосафата в Трентоні, Н. Дж., а опісля на цвинтар в Пристон, Н. Дж.
•
Ожалобленій Родині Покійного складаємо сердечні співчуття.
СТАРШИНА ЗАГОНУ

Подаємо до відома

членам 45-го Відділу УНС у Філядельфії, Па.

що обов'язки секретаря Відділу

перебрав

п. Микола Пришляк

Просимо всіх у членських справах та про відбір девідендових чеків звертатися прямо до нього на адресу:

Mr. Nicholas Pryshlak
202 Church Road, Philadelphia, Pa. 19111

В ТРИДЦЯТІ РОКОВИНИ ВІДХОДУ від нас мого Незабутнього Батька

Арнольда Давидовича МАРГОЛІНА

нагадую його шанувальникам та читачам, що в мене ще є англійський переклад 1977 року його книги „УКРАЇНА І ПОЛІТИКА АНТАНТИ", 1921 року.

Ціна книжки з пересилкою 15 долярів.

Адреса: Lubow A. Margolena, 3900 B. Watson Place, N.W. Apt. 28, Washington, D.C. 20016

П. Марголіна

UKRAINIAN SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
8100 Roosevelt Boulevard, Philadelphia, Pa. 19152

УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЦЯ у Філядельфії, Па.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться

в понеділок, 27-го жовтня 1986 р.
в домі Українського Культурного Центру
при 700 Cedar Road, Abington, Pa. 19111

Початок о год. 7-ій веч.

Головним промовцем-гостем буде д-р Юрій Рибак, який буде мати доповідь-коментар на тему **„Людина у банковому довкіллі".**

Дирекція Української Щадниці просить ВШановних членів про участь і принесення ощадностевих книжечок.

За Екзекутиву Дирекційної Ради

Іван Скіра, секретар

Увага! Філядельфія і околиця! Увага!

У неділю, 26-го жовтня 1986 р., о год. 2-ій по пол.
в залі Дому Українського Народного Союзу
при 5004 Н. Олд Йорк Рд., ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па.

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ
ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

до участи в яких запрошені й зобов'язані урядовці, представники і конвенційні делегати наступних Відділів:

10, 32, 45, 62, 83, 95, 105, 116, 128, 153, 154, 156, 162, 163, 173, 216, 231, 237, 239, 245, 247, 248, 261, 268, 269, 321, 324, 331, 339, 347, 352, 362, 375, 378, 383, 397, 422, 424, 430 і 479.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Перегляд-провірка дотеперішньої організаційної праці Округи
3. Доповідь д-ра ІВАНА ФЛИСА, головного предсідника УНСоюзу
4. Обговорення посиленої, осінньої організаційної кампанії
5. Внески, запити і закриття зборів

У зборах візьмуть участь

д-р Іван Флис, головний предсідник УНС
Василь Пастушок, головний радний УНС

За ОКРУЖНУ УПРАВУ

ПЕТРО ТАРНАВСЬКИЙ, *голова*

ДМИТРО ФЕДОРІЙЧУК *секретар* — **ІВАН ДАНКІВСЬКИЙ** *касир*

Увага! *Увага!*

Пассейк, Патерсон, Ратерфорд, Магва і околиця!

У п'ятницю, 24-го жовтня 1986 р., год. 6:30 веч.
в приміщенні Українського Народного Дому
при 237 Говп Авеню, ПАССЕЙК, Н. Дж.

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ
Окружного Комітету Відділів УНС ПАССЕЙСЬКОЇ ОКРУГИ

до участи в яких є запрошені й зобов'язані всі члени Окружної Управи, як рівнож всі Відділові урядовці й делеґати 31-ої Конвенції слідуючих Відділів

42, 134, 182 і 394

НА ПОРЯДКУ ДНЯ

1. Відкриття
2. Перегляд-провірка організаційної праці Округи за останніх 9 місяців Конвенційного року
3. Доповідь СТЕПАНА ГАВРИША, краєвого організатора УНСоюзу
4. Схвалення організаційного пляну праці на останні місяці ц. р.
5. Внески, побажання, запити і закриття зборів

У зборах візьме участь

Степан Гавриш, краєвий організатор УНС

За ОКРУЖНУ УПРАВУ

Іван Хомко, *голова*

Іван Блиха, *касир* — **Василь Марущак,** *секретар*

Хроніка Філядельфії

У неділю, 14-го вересня ц. р., відбулася урочиста інсталяція пароха української католицької церкви Христа Царя о. шамбеляна д-ра Івана Біланича до сану митрофорного протоієрея, яким іменував його Патріярх Помісної Української Католицької Церкви, Верховний Архиєпископ Львівський, Кардинал Мирослав Іван Любачівський. Інсталяцію перевів Архиєпископ Митрополит УКЦ в ЗСА Владика Стефан Сулик. Слідував приймальний бенкет з участю понад 400 осіб.

В середу, 24-го вересня ц. р. був висвітлений на телевізійній станції ч. 12 документальний фільм „Жнива розпачу" про голокост України у 1932 1933 роках. Фільм одержав дуже високу оцінку фахових продуцентів. Успіх фільму треба завдячувати стараням славнозвісного публіциста Вілліяма Ф. Баклі і науковця д-ра Роберта Конквеста, хоча деякі пробольшевицько-жидівські репортери старалися знизити вартість цього фільму, нав'язуючи, зовсім не до речі, до жидівського голокосту та дії українців під час Другої світової війни.

В суботу, 26-го вересня ц. р., відбулося на оселі ім. О. Ольжича в Лігайтоні, Па., печення бараболі заходами Станиць Дивізійників у Лігайтоні та Філядельфії із повним успіхом і забава, на якій грала оркестра Б. Гірняка.

У вівторок, 30-го вересня ц. р. Філія Українського Католицького Університету у Філядельфії розпочала свій осінній семестр висвітленням документального фільму про сучасне релігійне життя у Львові. Цей фільм ще досі ніхто в Америці не бачив. Осінній сезон викладів УКУ буде всеціло присвячений княжому городу Львову.

В середу, 1-го жовтня, о год. 7:30 вечора відбулося громадське віче в УОКЦентрі з рамени Української Ліги проти знеславлення українців із метою поінформувати громаду про судові розправи проти наших людей, які веде Бюро спеціяльних досліджень (ОСІ), а зокрема, про справу Б. Козія. Доповідач —адв. Аскольд Лозинський з Ню Йорку та голова Ліги Галя Козак.

В неділю, 5-го жовтня ц. р. згідно з ухвалою Синоду Української Католицької Ієрархії із 3-го жовтня 1985 року та з дорученням Митрополичої Канцелярії УКЦ в ЗСА відбулося в усіх церквах у Філядельфії, як теж цілої філядельфійської Епархії, урочисте відновлення Акту посвяти українського народу під Покров Пречистої Богородиці Діви Марії, яке вперше провів великий князь України Ярослав Мудрий у 1037 році.

В неділю, 5-го жовтня ц. р, відбувся у Менор Джуніор Коледжі Український Фестиваль заходами Студійного Осередку Української Культури. В програмі були: Служба Божа, виступи різних танцювальних та співочих груп, виставка народного мистецтва, ярмарок народної творчости, українські страви тощо.

В п'ятницю, 10-го жовтня о год. 8-ій вечора в УОКЦентрі відбулося відкриття малярської виставки вирізненого американськими фахівцями мистця-маляра із Філядельфії Степана Рожока, заходами 43-го Відділу СУА. Доповіді—проф. Петро Мегик українською мовою, а англійською доповідатиме д-р Ерік Пік. Проводить вечором Людмила Чайківська. Після відкриття—зустріч із мистцем С. Рожоком при смачному буфеті. Виставка продовжуватиметься у суботу і неділю, 11-12-го жовтня.

В суботу, 11-го жовтня о год. 7-ій вечора в залі Норт Іст Гайскул при вул. Катмен і Алґон відбудеться концерт українського хору „Журавлі" із Польщі. Спонзорує концерт УНС, а місцева Округа УНС та відділ УАК Ради гоститимуть їх полуденком у катедральній залі при вул. Френклін у Філядельфії та уможливлять гостям відвідини катедри-собору П.Д.М. та Дзвону Свободи.

В неділю, 12-го жовтня, Комітет Організацій Українського Визвольного Фронту відзначує дві річниці: 44-річчя постання УПА та 27-річчя вбивства Степана Бандери. Після Служби Божої та Панахиди в церкві Христа Царя відбудуться жалобні сходини у парафіяльній залі.

В неділю, 12-го жовтня, ввечорі в залі УОКЦентру відбудеться гостинний виступ поета, письменника й співака з Англії Олександра Де —„Київський вечір".

В п'ятницю, 17-го жовтня о год. 7:30 вечора в залі УОКЦентру відбудеться Літературний вечір, присвячений творчости Миколи Хвильового заходами УОКЦентру та Товариства „Смолоскип".

В суботу і неділю, 18-19-го жовтня в УОКЦентрі—Тиждень Українських мистців, заходами Окружної Управи СУА та 67-го відділу СУА.

У неділю, 19-го жовтня, о год. 3-ій по полудні в залі УОКЦентру—звичайні Загальні збори УОКЦентру із річними звітами про пророблену працю та завданнями на найближче майбутнє.

В п'ятницю, 24-го жовтня о год. 7-ій вечора в УОКЦентрі—посмертна виставка картин Якова Гніздовського, заходами пластового куреня „Перші Стежі".

В суботу, 25-го жовтня—14-ий Баль Української Преси в ЗСА—цього року не відбудеться у Філядельфії, як усе перед тим, а в репрезентаційній балевій залі готелю Рамада при 130 РТ. 10, Н. Джерзі, в Іст Гановері, Н. Дж., 07936, тел.: (201)—386-5622, головним адміністратором якого є українець П. Федаш. Туди слід слати зголошення на Баль Преси (для дорослих 35 дол.—коктейл, бенкет і баль; для студіюючої молоді—20 дол. Нічліг для учасників балю по дуже зниженій ціні—40 дол. за ніч. Улаштовують СУЖА, ФК СФУЖО та Фундація ім. Мазепи, яка перебрала на себе всю підготову балю.

В суботу, 25-го жовтня, ввечорі в залі УОКЦентру—бенкет-несподіванка. Більше про це ще невільно тепер писати.

В неділю, 26-го жовтня, о год. 3-ій по полудні в УОКЦентру—дитяча маскарада. Влаштовує "Світличка" УЗХ.

В понеділок, 27-го жовтня—Загальні Збори „Щадниці", УОКЦ, 6-а год. вечора.

В п'ятницю, 31-го жовтня о 9-ій год. вечора в УОКЦентрі—пластовий Курінь „Чорноморці" влаштовує забаву-„маскараду" для молоді і дорослих.

В суботу й неділю, 1-го і 2-го листопада в УОКЦентрі, від 10-ої год. до 5-ої год. по полудні—документальна виставка вийнятків архіву УСС-ів у Рік Українського Воїна, заходами Головної Управи ОбВУА та відділу у Філядельфії.

В неділю, 2-го листопада, о год. 3:30 по полудні в УОКЦентрі—Листопадова академія в рамках відзначення Року Українського Воїна, заходами, за договореною із відділом УККА ротаційною системою, Громади Метрополітальної Філядельфії, афілійованої із УАКРадою. Торжественна Служба Божа в намірені українського народу буде відслужена в катедрі-соборі П. Д. М. при вул. Франклін у Філядельфії.

В п'ятницю, суботу і неділю, 7 до 9-го листопада в УОКЦентрі—виставка молодих мистців, заходами Коаліції Студентських Громад і УОКЦ.

В суботу, 8-го листопада о год. 5-ій по полудні в УОКЦентрі вечір в пошану Івана Франка, з нагоди 130-ліття народження та 70-ліття смерти. Влаштовує Фінансова Комісія СУЖО та Спілка Українських Журналістів Америки. Доповідь—проф. Євген Федоренко. Участь беруть Мистецька Студія Лідії Крушельницької з Ню Йорку; Одарка Полянська, гра на арфі. Вечором проводить голова СУЖА ред. Ольга Кузьмович.

В суботу, 22-го листопада о 4-ій год. по полудні в УОКЦентрі—літературний вечір „Жіноче перо у Філядельфії", заходами 43-го Відділу СУА. Доповідач—д-р Ляриса Онишкевич. Участь беруть філядельфійські письменниці—Марія Кузьмович-Головінська, Марта Тарнавська, Оксана Керч, Анна Максимович і Міра Гармаш.

Олександер Луцький

„Відважніші"..

(Закінчення зі стор. 2)

він просто говорив до нас; він не читав нам якогось звернення. Він знав, хто ми були. Коли ми підносили руки, щоб забрати слово, він звертався до нас по імені. При ньому не було дорадників, які шептали б йому до вуха поради, він не мав списка учасників, скритого під накриттям стола, як це бувало за його попередників.

Цю зустріч зустріч Ґорбачов скликав кілька днів перед З'їздом Спілки Письменників Совєтського Союзу. Обидва розмовці цього інтерв'ю сказали, що він, Ґорбачов, не вияснив письменникам, чого він це зібрання скликав. Але обидва розмовці, як напевно і всі інші учасники, зрозуміли, що він тим бажав здобути підтримку письменників у кампанії з бюрократичною (треба розуміти: партійною — СЖ) клікою, яка кермує Совєтським Союзом.

Як загальновідомо, в московській комуністичній імперії Спілку письменників завжди режим використовував, як своє око нагляду відносно ідеологічної лінії совєтської поезії, прози і пісенькарства. Вона (Спілка письменників), має силу знищити кар'єру письменника. Вона контролює публікації нових творів, чи перевидання давніших. Пристосуванці, чи загальновідомі письменники (ці дві групи вважаються однаковими) користуються опікою Спілки, включно з одержуванням люксусових дач (домів) у спеціяльних околицях. А коли письменника виключили зі Спілки він майже безробітний.

Поет сказав ще, що тема розмови Ґорбачова в основному не різнилася від його друкованих (в пресі) промов. Він говорив про потребу змін в економіці і способу думання (підсовєтських) людей; він говорив про повільність змін — додав драматург і наголошував потребу остаточних, неповоротних змін. Він спеціяльно висловив велике розчарування із-за повільного поступу змін.

Обидва розмовці інтерв'ю одностайно заявили, що Ґорбачов на цій зустрічі робив враження когось такого, хто сам один веде змагання проти велетенських перешкод. „Ґорбачов говорив, — заявив поет, — що він хоче все змінити, але дав до зрозуміння, що він сам один не всилі того зробити".

З того інтерв'ю довідуємося, що на розмові з Ґорбачовим було присутніх 30 письменників, та що з них біля 19 забирали слово. Багато учасників були членами досить консервативних поглядів відносно функції літератури. При тому поет заявив: „Я думаю, що Ґорбачов був найбільш ліберальною особою між присутніми". (Отак робиться міт про „ліберальність" Ґорбачова! — СЖ).

Кілька промов письменників, учасників зустрічі з Ґорбачовим, були консервативного наставлення, заявили обидва промовці інтерв'ю, як це назвав поет „сталінську, меккартіївську" вихватку — атаку на більш ліберальних письменників. Новеліст Анатолій Іванов боронив директиви партії з 1946 року, які вимагали більшої контролі над літературою, та який атакував по іменах деяких найвизначніших творців совєтської (читай: московської) культури — поетів Анну Ахматову (українського походження; Горленко), Бориса Пастернака, та композитора Дімітрія Шостаковича. Іванов у своєму слові додав, що подібні директиви є потрібні також тепер.

Ця заява Іванова викликала палку дискусію, до якої Ґорбачов не вмішувався. „Але ми відчули, що він був по нашій (ліберальній) стороні поглядів" — сказав п'єсописець.

„Ми (зібрані письменники) хотіли бути певними, що з'їзд письменників буде вільний — говорив поет — і спосіб, що його обрав Ґорбачов, як це виконати — дискретний натяк, замість директив — знову виявив ознаку вилому з традиції.

За свідченням розмовців на цьому інтерв'ю, останній з'їзд письменників Совєтського Союзу був незвичайно вільний від партійних маніпуляцій. Це перший раз у їх досвіді, промовці на з'їзді не мусіли давати свої промови до попереднього перегляду (цензури). В наслідок того, дискусії були надзвичайно живі. Євгеній Євтушенко і Андрей Вознесенський, два найвизначніші поети Совєтського Союзу, домагалися регабілітації відомих поетів, Анни Ахматової, Бориса Пастернака і Ніколая Ґумілєва. Інші бесідники підтримали їхні домагання.

У висліді цього „вільнішого духа" на з'їзді, до правління Спілки Письменників обрано більше число молодих і відважніших письменників.

На з'їзді були присутні два члени партійного проводу, член Політбюра, Єгор Лігачев і член Секретаріяту, Александер Яковлєв. Вони спокійно сиділи увесь час нарад. Ґорбачов був присутній тільки в першому дні нарад. У минулому, — сказав поет, — партійні представники „зараховувалися як кондуктори", перерavailable наради і давали свої завваги відважним бесідникам.

Пресові звідомлення із з'їзду були також досить відкриті. Більшість промови Вознесенського покривали ті самі питання, які він був раніше заторкнув у статті, яку ця сама газета була відмовила надрукувати шість місяців раніше. Тільки різниця була така, що ця його промова тепер була надрукована.

Наш коментар

На мою думку, в цьому інтерв'ю забагато похвал і кадила для нового, найвищого московського ватажка Ґорбачова. Читаючи це інтерв'ю, постає враження, що його спеціяльно було зорганізовано для престижевого американського часопису, щоб мати нагоду розхвалити нового московського заправила, мовляв, дивіться американці, який той наш Міхаїл „людяний" (а рівночасно наказує знищувати волелюбний афганський народ).

Москалі, бачучи, що Захід, а спеціяльно американські лібералі і ліваки, по-телячому захоплюються хитро вдаваними „миролюбством" Ґорбачова, пускають хмари нового туману про той його фальшивий „лібераліз".

І саме одним із таких випусків клубів туману про „лібералізм" Ґорбачова треба — вважати це інтерв'ю совєтських писаків про цьогорічний з'їзд Спілки письменників Совєтського Союзу, надрукований в поважному американському часописі.

Комітет Оборони Української Спадщини при УНСоюзі

набув певну кількість нової англомовної праці

д-ра Юрія Божика

п. н.

"UKRAINE DURING WORLD WAR II, HISTORY AND ITS AFTERMATH",

яку можна набути в книгарні „Свободи" в ціні 10 дол. (м'яка) і 20 дол. (тверда).

Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку

ЗАМОВЛЯТИ:

Svoboda Book Store
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ПЕТРО СУЛИК, член УНС Відд. 53-го ім. св. Миколая в Піттсбурзі, Па., помер 11-го липня 1986 року на 78-му році життя. Нар. 1908 року в Піттсбурзі, Па. Членом УНС став 1966 року. Залишив у смутку дружину Гелен. Похорон відбувся на цвинтарі Св. Духа в Карнеґі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Дмитро Головатий, секр.

СЕРГІЙ І. ДЕ ВАСИЛЬ, член УНС Відд. 368-го ім. М. Лисенка в Маямі, Фла. помер 27-го квітня 1986 року на 80-му році життя. Нар. 1905 року в Шепетівці, Україна. Членом УНС став 1957 року. Похорон відбувся на цвинтарі Роял Палм у Пампано Біч, Фла.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар.

ДАЦІЙ ВАХ, член УНС Відд. 333-го Сестрицтва св. Анни в Бервик, Па., помер 24-го червня 1986 року на 66-му році життя. Нар. 23-го серпня 1919 року в Чехо-Словаччині. Членом УНС став 1944 року. Залишив у смутку дружину Софію. Похорон відбувся 28-го червня 1986 року на цвинтарі Св. Марії в Нескуґанг, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Боберська, секр.

ЗИГМУНД ЄИЧ, член УНС Відд. 62-го Т-ва „Згода" у Філядельфії, Па., помер 2-го серпня 1986 року на 67-му році життя. Нар. 1919 року в селі Козаки, пов. Любачів, Україна. Членом УНС став 1954 року. Залишив у смутку дружину Альбіну, синів — Петра з дружиною Елеонорою і дітьми; Тараса з дружиною Деборою і дітьми, дочку Марію-Анну, сестер — Катерину і Пелаґію. Похорон відбувся 6-го серпня 1986 року на цвинтарі свв. Петра і Павла у Спрінгфілді, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Василь Васильків, секр.

ЛЮБОВ ЛОБАЧЕВСЬКА, член Відд. 450-го Пластового в Ню Йорку, померла 19-го липня 1986 року на 85-му році життя. Нар. 1-го липня 1901 року у селі Ватин, Україна. Членом УНС стала 1950 року. Залишила у смутку доньку Оксану. Похорон відбувся 22-го липня 1986 року на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Е. Мілянич, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ 19-го ЖОВТНЯ 1986 р.

Парма, Огайо. Місячні збори Т-ва ім. Івана Франка. — Відд. 334 УНС відбудеться дня 19 жовтня 1986 р. о год. 12.30 по пол. в домі фінансового секретаря при 3324 Торрінґтон вул. на Пармі. Проситься членів прибути і вирівняти залеглі вкладки. Богдан Задорецький — рек. секретар.